

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

155. SESJA PLENARNA KR-U, 24.5.2023–25.5.2023

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Akt w sprawie Interoperacyjnej Europy

(2023/C 257/06)

Sprawozdawca:	Michele PAIS (IT/EKR), przewodniczący i członek Rady Regionalnej Sardynii
Dokument źródłowy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego środki na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu interoperacyjności sektora publicznego w całej Unii (akt w sprawie Interoperacyjnej Europy) COM(2022) 720

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Nowa struktura zarządzania powinna opierać się na prawnym upoważnieniu do kierowania dalszym rozwojem europejskich ram interoperacyjności i innych wspólnych rozwiązań interoperacyjnych, takich jak specyfikacje i aplikacje. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno ustanowić jasne i łatwo rozpoznawalne oznaczenie dla niektórych rozwiązań interoperacyjnych. Należy wspierać tworzenie aktywnej społeczności wokół rozwiązań technologicznych z zakresu otwartej administracji.	Nowa struktura zarządzania powinna umożliwić władzom lokalnym i regionalnym sprawiedliwy wpływ na tempo i stopień wdrażania zgodnie z zasadą pomocniczości. Dzięki temu nowa struktura zarządzania opierałaby się na prawnym upoważnieniu do kierowania dalszym rozwojem europejskich ram interoperacyjności i innych wspólnych rozwiązań interoperacyjnych, takich jak specyfikacje i aplikacje. Skutki finansowe dla władz lokalnych i regionalnych w związku z zadaniami z zakresu wdrażania interoperacyjności powinny zostać utrzymane na jak najniższym poziomie. Ponadto niniejsze rozporządzenie powinno ustanowić jasne i łatwo rozpoznawalne oznaczenie dla niektórych rozwiązań interoperacyjnych. Należy wspierać tworzenie aktywnej społeczności wokół rozwiązań technologicznych z zakresu otwartej administracji.

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne dysponują ograniczonymi zasobami w zakresie finansowania, zasobów ludzkich, narzędzi itp. W związku z tym powinny one zachować poczucie kontroli nad procesem wdrażania, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady pomocniczości. Powinny również otrzymać adekwatne środki na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z procesem wdrażania.

Poprawka 2

Motyw 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>Aby proces ten był wystarczająco demokratyczny i oddolny, obywatele europejskich państw członkowskich powinni mieć możliwość wypowiedzenia się na temat priorytetów w zakresie rozwiązań interoperacyjnych. W tym celu, zgodnie z celem aktu w sprawie Interoperacyjnej Europy, władze lokalne i regionalne mogą co 2 lata prowadzić bezpośrednie konsultacje z obywatelami w celu zbadania, które rozwiązania interoperacyjne obywatele uznają za priorytetowe. Komisja Europejska udziela władzom lokalnym i regionalnym odpowiedniego wsparcia finansowego na prowadzenie takich dialogów z obywatelami. Władze lokalne i regionalne dzielą się wynikami konsultacji z Radą ds. Interoperacyjnej Europy i ze społecznością Interoperacyjnej Europy.</i>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne znajdują się najbliżej obywateli, w związku z czym mogą uzyskać najdokładniejszy wgląd w priorytety i oczekiwania obywateli. Aby interoperacyjność stała się procesem demokratycznym i oddolnym, kluczowe znaczenie będzie miało wystarczające i aktywne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w monitorowanie priorytetów obywateli.

Poprawka 3

Motyw 8

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Aby utworzyć transgraniczne interoperacyjne usługi publiczne, należy skupić się na aspekcie interoperacyjności na jak najwcześniejszym etapie procesu kształtowania polityki. W związku z tym organizacje publiczne zamierzające utworzyć nową lub zmodyfikować istniejącą sieć i system informatyczny, które mogą mieć duży wpływ na interoperacyjność transgraniczną, powinny przeprowadzić ocenę interoperacyjności. Ocena ta jest niezbędna do oszacowania skali wpływu planowanego działania oraz do zaproponowania środków mających na celu osiągnięcie korzyści i pokrycie ewentualnych kosztów. Ocena interoperacyjności powinna być obowiązkowa w trzech przypadkach, które wchodzą w zakres interoperacyjności transgranicznej. W innych sytuacjach organizacje publiczne mogą zdecydować o przeprowadzeniu dobrowolnej oceny interoperacyjności.</p>	<p>Aby utworzyć transgraniczne interoperacyjne usługi publiczne, należy skupić się na aspekcie interoperacyjności na jak najwcześniejszym etapie procesu kształtowania polityki. W związku z tym organizacje publiczne zamierzające utworzyć nową lub zmodyfikować istniejącą sieć i system informatyczny, które mogą mieć duży wpływ na interoperacyjność transgraniczną, powinny przeprowadzić ocenę interoperacyjności. Ocena ta jest niezbędna do oszacowania skali wpływu planowanego działania oraz do zaproponowania środków mających na celu osiągnięcie korzyści i pokrycie ewentualnych kosztów. W celu zapewnienia sprawnego wdrożenia oceny interoperacyjności Rada ds. Interoperacyjnej Europy powinna opublikować szczegółowe wytyczne dotyczące usług objętych dyrektywą. Ocena interoperacyjności powinna być obowiązkowa w trzech przypadkach, które wchodzą w zakres interoperacyjności transgranicznej. W przypadkach, gdy ocena interoperacyjności jest obowiązkowa, należy zapewnić możliwości szkoleniowe, a źródła finansowania takie jak program „Cyfrowa Europa” powinny zagwarantować, że władzom lokalnym i regionalnym zostaną również udostępnione środki na pokrycie dodatkowo poniesionych kosztów. W sytuacjach, gdy ocena nie jest obowiązkowa, organizacje publiczne mogą zdecydować o przeprowadzeniu dobrowolnej oceny interoperacyjności.</p>

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne dysponują ograniczonymi budżetami, więc nie można oczekiwać, że będą pokrywać koszty obowiązkowych ocen ze środków własnych. W przypadkach, w których oceny interoperacyjności są obowiązkowe, finansowanie ocen powinna zapewnić Komisja.

Poprawka 4

Motyw 37

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do określenia przepisów i warunków dotyczących tworzenia i funkcjonowania piaskownic regulacyjnych.</p>	<p>W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do określenia przepisów i warunków dotyczących tworzenia i funkcjonowania piaskownic regulacyjnych we współpracy z odpowiednimi organami sektora publicznego, w tym władzami lokalnymi i regionalnymi.</p>

Uzasadnienie

Ponieważ działalność piaskownic regulacyjnych leży w gestii uczestniczących organów sektora publicznego, Komisja Europejska jednostronnie ustanawiałaby warunki operacyjne bez konsultacji z innymi właściwymi podmiotami.

Poprawka 5

Artykuł 3 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Właściwe organy krajowe i koordynatorzy ds. interoperacyjności udzielają wsparcia niezbędnego do przeprowadzenia oceny interoperacyjności. Komisja może dostarczyć narzędzia techniczne wspierające ocenę.	Właściwe organy krajowe i koordynatorzy ds. interoperacyjności udzielają wsparcia niezbędnego do przeprowadzenia oceny interoperacyjności. Komisja może dostarczyć narzędzia techniczne wspierające ocenę. Zanim weryfikacja interoperacyjności będzie musiała zostać przeprowadzona obowiązkowo, właściwe organy krajowe i Rada ds. Interoperacyjnej Europy udzielają wsparcia w zakresie wstępnej oceny, czy planowana operacja wchodzi w zakres niniejszego rozporządzenia.

Uzasadnienie

Zakres rozporządzenia jest szeroki, więc dla mniejszych organów sektora publicznego lub gmin dokonanie oceny, czy planowana operacja ma charakter transgraniczny, może okazać się zbyt skomplikowane.

Poprawka 6

Art. 3 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>5. [...]</p> <p>— Podczas przeprowadzania oceny interoperacyjności organ sektora publicznego lub dana instytucja, organ lub agencja Unii powstrzymuje się od korzystania z wiedzy fachowej swojego usługodawcy lub jego pracowników w celu zapobieżenia potencjalnemu konfliktowi interesów. Konsultacje te pozostają bez uszczerbku dla ochrony interesów handlowych lub publicznych lub bezpieczeństwa takich systemów.</p>

Uzasadnienie

Aby uniknąć uzależnienia od jednego dostawcy, zainteresowane organy sektora publicznego powinny korzystać z wiedzy fachowej osób niezależnych od dostawców obecnych systemów lub sieci, ponieważ ich oceny mogą być stronnicze z korzyścią dla istniejących rozwiązań.

Poprawka 7

Artykuł 9 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W projekcie wspierającym wdrażanie polityki określa się:</p> <p>a) istniejące rozwiązania w ramach Interoperacyjnej Europy uznane za niezbędne do cyfrowego wdrażania wymogów polityki;</p> <p>b) wszelkie brakujące rozwiązania interoperacyjne, które należy opracować, uznane za niezbędne do cyfrowego wdrażania wymogów polityki;</p> <p>c) inne zalecane środki wsparcia, takie jak szkolenia lub wzajemne oceny.</p>	<p>W projekcie wspierającym wdrażanie polityki określa się:</p> <p>a) istniejące rozwiązania w ramach Interoperacyjnej Europy uznane za niezbędne do cyfrowego wdrażania wymogów polityki;</p> <p>b) wszelkie brakujące rozwiązania interoperacyjne, które należy opracować, uznane za niezbędne do cyfrowego wdrażania wymogów polityki;</p> <p>c) inne zalecane środki wsparcia, takie jak szkolenia lub wzajemne oceny;</p> <p>d) możliwości udzielenia wsparcia finansowego na wdrażanie rozwiązań związanych z interoperacyjnością.</p>

Uzasadnienie

Wdrożenie interoperacyjności będzie bez pomocy finansowej niemożliwe, dlatego powinno również stanowić element wsparcia realizacji polityki.

Poprawka 8

Artykuł 11 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Piaskownice regulacyjne funkcjonują w ramach odpowiedzialności uczestniczących organów sektora publicznego, a w przypadku gdy funkcjonowanie danej piaskownicy wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych przez organy sektora publicznego, funkcjonuje ona pod nadzorem innych właściwych organów krajowych [...].	Piaskownice regulacyjne funkcjonują w ramach odpowiedzialności uczestniczących organów sektora publicznego, a w przypadku gdy funkcjonowanie danej piaskownicy wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych przez organy sektora publicznego, funkcjonuje ona pod nadzorem innych właściwych organów krajowych lub organów szczebla niższego niż krajowy [...].

Uzasadnienie

Piaskownice regulacyjne mogą również funkcjonować na szczeblu lokalnym i regionalnym. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu rozwiązań interoperacyjnych blisko obywateli, świadczą też szeroki zakres usług na szczeblu lokalnym.

Poprawka 9

Artykuł 12 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Uczestniczące organy sektora publicznego zapewniają, aby w zakresie, w jakim innowacyjne rozwiązanie interoperacyjne wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych lub z innego tytułu wchodzi w zakres kompetencji nadzorczych innych organów krajowych udzielających dostępu do danych lub wspierających ten dostęp, krajowe organy ochrony danych i te inne organy krajowe włączono w działalność piaskownicy regulacyjnej. [...]	Uczestniczące organy sektora publicznego zapewniają, aby w zakresie, w jakim innowacyjne rozwiązanie interoperacyjne wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych lub z innego tytułu wchodzi w zakres kompetencji nadzorczych innych organów krajowych lub organów szczebla niższego niż krajowy udzielających dostępu do danych lub wspierających ten dostęp, krajowe organy ochrony danych lub organy ochrony danych szczebla niższego niż krajowy i te inne organy krajowe lub organy szczebla niższego niż krajowy włączono w działalność piaskownicy regulacyjnej. [...]

Uzasadnienie

Piaskownice regulacyjne mogą również funkcjonować na szczeblu lokalnym i regionalnym. Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu rozwiązań interoperacyjnych blisko obywateli, świadczą też szeroki zakres usług na szczeblu lokalnym.

Poprawka 10

Artykuł 13 ust. 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Komisja organizuje szkolenia na temat interoperacyjności na szczeblu Unii w celu zacieśnienia współpracy i usprawnienia wymiany najlepszych praktyk między pracownikami organów sektora publicznego oraz instytucji, organów i agencji Unii. Szkolenia ogłaszane są na portalu Interoperacyjna Europa.	Komisja organizuje szkolenia na temat interoperacyjności na szczeblu Unii w celu zacieśnienia współpracy i usprawnienia wymiany najlepszych praktyk między pracownikami organów sektora publicznego oraz instytucji, organów i agencji Unii. Szkolenia skierowane do decydentów lub praktyków ogłaszane są na portalu Interoperacyjna Europa i mogą obejmować internetowe sesje informacyjne, filmy instruktażowe i warsztaty, materiały szkoleniowe dla instruktorów oraz wytyczne dotyczące uczenia się w miejscu pracy.

Uzasadnienie

W przypadku konsultacji sieć RegHub KR-u wykazała, że szkolenie w zakresie interoperacyjności jest kluczowym priorytetem. Oprócz praktyków i ekspertów w dziedzinie ICT ważne jest ukierunkowanie działań na kadre kierowniczą wyższego szczebla i dostosowanie kadry kierowniczej średniego szczebla, ponieważ może być wymagana zmiana kultury.

Poprawka 11

Art. 15 ust. 4 lit. r)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
regularnie informuje koordynatorów ds. interoperacyjności i społeczność Interoperacyjnej Europy o sprawach dotyczących transgranicznej interoperacyjności sieci i systemów informatycznych oraz uzgadnia z nimi kwestie w tym zakresie.	regularnie informuje koordynatorów ds. interoperacyjności i społeczność Interoperacyjnej Europy o sprawach dotyczących transgranicznej interoperacyjności sieci i systemów informatycznych, a także odpowiednich projektów i sieci finansowanych przez UE , oraz uzgadnia z nimi kwestie w tym zakresie.

Uzasadnienie

Zarząd powinien przedstawić inne istotne projekty finansowane przez UE, takie jak AURORAL w ramach programu „Horyzont 2020”, lub sieci miast na rzecz transformacji cyfrowej, takie jak living-in.eu, a także dążyć do synergii na poziomie strategicznym i operacyjnym.

Poprawka 12

Artykuł 16 ust. 4

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	d) wspierania organów sektora publicznego, instytucji, agencji lub organów Unii w przeprowadzaniu ocen interoperacyjności.

Uzasadnienie

Zalecenie to wpisuje się w propozycję, by zebrać ekspertów ze wszystkich państw członkowskich UE w celu wsparcia ocen interoperacyjności. W przeciwieństwie do wzajemnych ocen, o których mowa w art. 14, eksperci nie muszą pochodzić z państw członkowskich innych niż państwa członkowskie, w których siedzibę ma organ publiczny poddawany wzajemnej ocenie w zakresie oceny interoperacyjności.

Poprawka 13

Artykuł 17 ust. 2 lit. f)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
koordynuje i wspiera aktywne zaangażowanie różnych podmiotów krajowych w społeczność Interoperacyjnej Europy [...]	koordynuje i wspiera aktywne zaangażowanie różnych podmiotów krajowych, w tym władz lokalnych i regionalnych , w społeczność Interoperacyjnej Europy [...]

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu rozwiązań interoperacyjnych blisko obywateli, świadczą też szeroki zakres usług na szczeblu lokalnym.

Poprawka 14

Artykuł 17 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ dysponował odpowiednimi kompetencjami i zasobami do skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych mu zadań.	Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ dysponował odpowiednimi kompetencjami do skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych mu zadań. Komisja zagwarantuje, aby właściwe organy państw członkowskich otrzymywały odpowiednie środki finansowe na wsparcie realizacji tych zadań.

Uzasadnienie

Ponieważ wyznaczonym właściwym organom zostaną powierzone dodatkowe zadania związane z interoperacyjnością, Komisja musi zagwarantować, aby koszty tych zadań, w tym związane z zatrudnianiem dodatkowych pracowników, nie były ponoszone wyłącznie przez te organy.

Poprawka 15

Art. 19 ust. 2 lit. d)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
wskazanie synergii z innymi odpowiednimi unijnymi i krajowymi programami i inicjatywami.	wskazanie synergii z innymi odpowiednimi unijnymi, krajowymi, regionalnymi i lokalnymi programami i inicjatywami.

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę we wdrażaniu rozwiązań interoperacyjnych blisko obywateli, świadczą też szeroki zakres usług na szczeblu lokalnym.

Poprawka 16

Artykuł 21 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych z budżetu ogólnego Unii pokrywane są koszty : a) rozwoju i utrzymania portalu Interoperacyjna Europa; b) opracowania, utrzymania i propagowania rozwiązań w ramach Interoperacyjnej Europy; c) środków wsparcia w ramach Interoperacyjnej Europy.	Z zastrzeżeniem dostępności środków finansowych z budżetu ogólnego Unii pokrywane są: a) koszty rozwoju i utrzymania portalu Interoperacyjna Europa; b) koszty opracowania, utrzymania i propagowania rozwiązań w ramach Interoperacyjnej Europy; c) koszty środków wsparcia w ramach Interoperacyjnej Europy; d) koszty obowiązkowych ocen interoperacyjności na rzecz władz lokalnych i regionalnych. e) konsultacje z obywatelami prowadzone przez władze lokalne i regionalne dotyczące priorytetów interoperacyjności.

Uzasadnienie

Władze lokalne i regionalne dysponują ograniczonymi budżetami, więc nie można oczekiwać, że będą pokrywać wszystkie koszty obowiązkowych ocen ze środków własnych. W przypadkach, w których oceny interoperacyjności są obowiązkowe, finansowanie ocen powinna zapewniać Komisja. Zgodnie z poprawką 12 władze lokalne i regionalne znajdują się najbliżej obywateli, w związku z czym mogą uzyskać najdokładniejszy wgląd w priorytety i oczekiwania obywateli w odniesieniu do rozwiązań interoperacyjnych, które mają zostać opracowane. Zasadnicze znaczenie będzie miało wystarczające i aktywne zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w monitorowanie priorytetów obywateli; w tym celu niezbędne będzie odpowiednie finansowanie.

Poprawka 17

Artykuł 21 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<i>(e) związane z dodatkowymi wydatkami ponoszonymi przez właściwe organy w związku z ich pracami w zakresie interoperacyjności.</i>

Uzasadnienie

Ponieważ wyznaczonym właściwym organom zostaną powierzone dodatkowe zadania związane z interoperacyjnością, Komisja musi zagwarantować, aby koszty tych zadań, w tym związane z zatrudnianiem dodatkowych pracowników, nie były ponoszone wyłącznie przez te organy.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Odnotowuje wniosek ustawodawczy, który ma na celu ustanowienie ogólnounijnego systemu zarządzania interoperacyjnością, zachowując właściwą równowagę między stosowaniem podejścia ogólnego przy określaniu procedury formułowania ogólnych zaleceń dotyczących rozwiązań interoperacyjnych na szczeblu UE, a potrzebą uwzględniania wkładu władz lokalnych i regionalnych, biorąc pod uwagę, że są one najbliżej obywateli przy wdrażaniu prawodawstwa UE.
2. Zauważa jednak, że niektóre aspekty wniosku wymagają wzmocnienia i dopracowania, zwłaszcza w odniesieniu do nowych zadań dla władz szczebla niższego niż krajowy, zasobów przeznaczonych na umożliwienie tym władzom szybkiego i skutecznego wdrażania rozwiązań interoperacyjnych, a także w odniesieniu do zrównoważonej struktury zarządzania, która będzie zgodna z zasadą pomocniczości i różnymi modelami zarządzania państw członkowskich i umożliwi władzom lokalnym i regionalnym wpływanie na ostateczne decyzje dotyczące tempa i stopnia wdrażania rozwiązań interoperacyjnych.
3. Zaleca się uwzględnienie ewentualnego istnienia krajowych systemów interoperacyjności, o charakterze ogólnym lub sektorowym, które zostały uruchomione przed wprowadzeniem niniejszych ram regulacyjnych, ponieważ mogą one być sprzeczne z nowo wprowadzonymi przepisami, powodując rozbieżności i wymagając wykorzystania znacznych zasobów ludzkich i finansowych do ich wdrożenia.
4. Podkreśla kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych w świadczeniu usług na rzecz obywateli oraz zaznacza, że te usługi powinny zostać poddane cyfryzacji do 2030 r., zgodnie z zapisami dotyczącymi cyfrowej dekady Europy oraz z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, przy czym w szczególności wszystkie zaangażowane podmioty muszą zawsze chronić dane osobowe.
5. Zwraca uwagę, że usługi te obejmują zazwyczaj sektory takie jak mobilność, energetyka, ludność, zdrowie, rolnictwo itp., podkreślając jednocześnie wzajemne powiązania między wykorzystaniem danych w tych sektorach a odpowiednimi przepisami UE, takimi jak unijny akt w sprawie danych⁽¹⁾, akt w sprawie zarządzania danymi i ogólne rozporządzenie o ochronie danych⁽²⁾.

(¹) Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Europejski akt w sprawie danych (Dz.U. C 375 z 30.9.2022, s. 112), zob. Podstawowe informacje o opinii (europa.eu).

(²) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

6. Przyznaje, że dzięki dodatkowemu wsparciu finansowemu oraz zapewnieniu szkolenia i podnoszenia kwalifikacji personelu samorządów interoperacyjność może znacznie poprawić efektywność administracji publicznej na szczeblu lokalnym i regionalnym. Władze lokalne i regionalne powinny w ramach zasad pomocniczości i proporcjonalności zapewnić interoperacyjność swoich systemów z systemami innych władz lokalnych, regionalnych, krajowych, a także władz pozostałych państw członkowskich UE oraz współpracujących z nimi przedsiębiorstw i dostawców; w kontekście omawianego wniosku ustawodawczego UE kluczową kwestią jest interoperacyjność transgraniczna.
7. Zdaje sobie sprawę, że w obecnej sytuacji gospodarczej wiele organów administracji lokalnej i regionalnej boryka się z ograniczeniami w zakresie zasobów finansowych i ludzkich, a mimo to cyfryzacja musi być traktowana priorytetowo. Podkreśla, że bez wsparcia finansowego te wyzwania mogą ograniczać przyszłe możliwości gospodarcze i społeczne oraz stanowić rzeczywiste zagrożenie dla ogólnej spójności cyfrowej. W związku z tym wzywa instytucje europejskie do wspierania transformacji cyfrowej za pomocą odpowiednich środków finansowych, w tym dla mniejszych lub znajdujących się w niekorzystnej sytuacji regionów i wysp.
8. Podkreśla, że badanie przeprowadzone w skupiającej władze lokalne i regionalne sieci RegHub⁽³⁾ wykazało, iż główne wyzwania związane z osiągnięciem interoperacyjności na szczeblu lokalnym obejmują: przestrzeganie odpowiednich wymogów prawnych; zgodność z wymogami technicznymi w celu zintegrowania danych ze złożonymi specyfikacjami; brak interoperacyjności różnych systemów na szczeblu krajowym; brak stale dostępnych danych; różnorodność źródeł i rodzajów wykorzystywania danych; ponadto należy ograniczyć biurokrację w organizacjach i zmienić kulturę organizacyjną zgodnie z interoperacyjnością systemów technicznych (interoperacyjność organizacyjna).
9. Docenia pracę Komisji Europejskiej nad przygotowaniem tego wniosku, a także jej inkluzywne podejście uwzględniające zalecenia grupy ekspertów ds. interoperacyjności usług publicznych⁽⁴⁾, niedawno przyjętą opinię platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości w sprawie „Strategii interoperacyjności administracji publicznej”⁽⁵⁾ oraz wkład szeregu zainteresowanych stron i wczesnych użytkowników, którzy wprowadzają w życie innowacyjne rozwiązania na bardzo wczesnym etapie.
10. Ponownie podkreśla potrzebę zagwarantowania wprowadzenia spójnych rozwiązań przez zapewnienie retrospektywnej zgodności nowych systemów z dotychczasowymi systemami⁽⁶⁾.
11. Pochwala wykorzystanie rozwiązań darmowych i rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu, które stanowiłyby niewątpliwą korzyść dla władz lokalnych i obywateli Europy, ponieważ zdecydowanie odgrywają one kluczową rolę w osiągnięciu pożądanego rozpowszechniania i ponownego wykorzystywania rozwiązań interoperacyjnych, zwiększając w ten sposób interoperacyjność transgraniczną w rozumieniu art. 4 ust. 1.
12. Zauważa, że opracowanie i wdrożenie wspólnych rozwiązań interoperacyjnych pociągnie za sobą znaczne koszty finansowe i kadrowe dla władz lokalnych i regionalnych. Podkreśla, że obejmuje to potrzebę opracowania nowych interoperacyjnych rozwiązań i inwestowania w nie lub rozpoczęcia przekształcania istniejących systemów. W tym celu w pokryciu powiązanych kosztów władzom lokalnym i regionalnym powinny pomóc środki dostępne w ramach programu „Cyfrowa Europa”.
13. Podkreśla, że przede korzystanie z wolnego i otwartego oprogramowania jest kluczową i niezbędną metodą pozwalającą uniknąć uzależnienia od jednego dostawcy oraz że ewentualne udostępnianie i ponowne wykorzystywanie rozwiązań interoperacyjnych nieopartych na otwartym oprogramowaniu nie daje posiadaczom praw niesprawdliwej przewagi konkurencyjnej w rozumieniu art. 4 ust. 2.
14. Apeluje do Rady ds. Interoperacyjnej Europy, aby przedstawiła konkretne wskazówki na temat tego, kiedy przeprowadza się obowiązkową ocenę interoperacyjności i jakie czynniki mogą ją powodować, na przykład w przypadku zamówień publicznych. Podkreśla ponadto, że wdrożenie oceny interoperacyjności nie powinno być obowiązkowe do czasu przyjęcia odpowiednich wytycznych przez Radę ds. Interoperacyjnej Europy.
15. Proponuje opracowanie ram i wytycznych dotyczących odpowiedniego licencjonowania i stosowania rozwiązań interoperacyjnych opartych na otwartym oprogramowaniu i chronionych prawem autorskim w celu wsparcia administracji publicznej w zamówieniach publicznych i przetargach na takie rozwiązania.

⁽³⁾ Sieć regionalnych centrów (europa.eu).

⁽⁴⁾ Official expert recommendations for a new Interoperability Policy | Joinup (europa.eu) [Oficjalne zalecenia ekspertów w sprawie nowej polityki interoperacyjności].

⁽⁵⁾ Final opinion 2022_SBGR3_10 Governments interoperability strategy_rev.pdf (europa.eu) [Opinia końcowa 2022_SBGR3_10 Strategia interoperacyjności rządów].

⁽⁶⁾ Jest to również zgodne z zaleceniem zawartym w opinii platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości w zakresie poprawy warstw interoperacyjności organizacyjnej i semantycznej, aby odzwierciedlić wymiar czasowy danych (dotyczy to zgodności starych i nowych wersji rozwiązań informatycznych).

16. Zauważa, że zarządzanie interoperacyjnością jest fragmentaryczne, zwłaszcza w krajach, gdzie administracja ma charakter zdecentralizowany, ze względu na dobrowolny charakter europejskich ram interoperacyjności; podkreśla kluczową rolę właściwych organów krajowych oraz władz lokalnych i regionalnych będących „wczesnymi użytkownikami” w podnoszeniu świadomości i wspieraniu transformacji cyfrowej w ich partnerskich miastach i regionach.
17. Ponownie podkreśla potrzebę zniwelowania przepaści cyfrowej i terytorialnej. Do realizacji tego celu przyczyni się założenie cyfrowego kompasu⁽⁷⁾ zakładające, że do 2030 r. 100 % kluczowych usług publicznych będzie świadczonych online. Zaznacza, że cyfrowe lub internetowe zapewnienie interoperacyjności usług publicznych ma ogromne znaczenie dla wszystkich regionów i gmin w UE, niezależnie od ich położenia geograficznego, w tym dla regionów peryferyjnych, oddalonych wysp i obszarów górskich. Technologia może zagwarantować tym regionom i gminom możliwość przezwyciężenia niedogodności wynikających z ich peryferyjnego położenia; podkreśla potrzebę konkretnej i skutecznej współpracy z regionami wyspiarskimi i peryferyjnymi w zakresie zarządzania interoperacyjną transformacją.
18. Z zadowoleniem przyjmuje działania proaktywnych miast i regionów, które szukają rozwiązań i dzielą się najlepszymi praktykami, są wczesnymi użytkownikami i testują nowe rozwiązania. Pochwala pracę ruchu Living-in.EU⁽⁸⁾, łączącego miasta i społeczności we wspieraniu transformacji cyfrowej, oraz Open and Agile Smart Cities, które opracowują minimalne mechanizmy interoperacyjności jako uniwersalne narzędzia służące osiągnięciu interoperacyjności danych, systemów i usług między miastami i dostawcami na całym świecie. Podkreśla, że w celu osiągnięcia bardziej jednolitego środowiska interoperacyjności i powszechnie stosowanych rozwiązań interoperacyjnych należy ustanowić ogólnounijny system zarządzania.
19. Zauważa, że zamówienia publiczne i przetargi na nowe systemy lub modernizację istniejących systemów będą dla władz lokalnych i regionalnych obciążeniem, zwłaszcza ze względu na brak wiedzy fachowej, środków finansowych i personelu.
20. Ponownie podkreśla kluczowe znaczenie interoperacyjności dla odporności cyfrowej i strategicznej niezależności UE: gdy usługi i systemy są ze sobą połączone, należy zapobiegać wybuchowi ewentualnej „cyfrowej pandemii” w wyniku poważnego cyberataku na najsłabszy punkt sieci, stosując te same lub podobne rozwiązania we wszystkich połączonych podmiotach. Jednocześnie wykorzystanie rozwiązań opartych na otwartym oprogramowaniu zmniejszy zależność od głównych dostawców rozwiązań w zakresie oprogramowania, zwiększając tym samym strategiczną niezależność UE.
21. Przyjmuje do wiadomości obawy miast, mniejszych gmin i regionów związane z nowymi zadaniami powierzonymi im w drodze proponowanego rozporządzenia i podkreśla bezwzględną potrzebę uwzględnienia ich szczególnych interesów. Zaznacza, że przedstawiciele KR-u muszą być integralną częścią strategicznej warstwy zarządzania interoperacyjnością, a poprzez swój udział w Radzie ds. Interoperacyjnej Europy zamierza zadbać o uwzględnienie problemów lokalnych i regionalnych.
22. Zaznacza, że dla władz lokalnych i regionalnych jest ważne, aby uzyskały od Rady ds. Interoperacyjnej Europy i właściwych organów krajowych konkretne wytyczne na temat tego, które usługi wchodzą w zakres stosowania oceny interoperacyjności. Podkreśla, że przed przeprowadzeniem oceny interoperacyjności należy zdefiniować kontrolę wstępną zastosowania transgranicznego, a odpowiedzialne powinny być za to właściwe organy krajowe.
23. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wniosku kładzie się nacisk na rozwiązania oparte na otwartym oprogramowaniu, a także na udział podmiotów opracowujących otwarte oprogramowanie w społeczności Interoperacyjnej Europy. Otwarte oprogramowanie jako kluczowy element rozwiązań usługowych na szczeblu administracji lokalnej/regionalnej pozwoli na zwiększenie przejrzystości, zmniejszenie kosztów, poprawę cyberbezpieczeństwa i uniknięcie uzależnienia od jednego dostawcy, czyli sytuacji, w których zgromadzone dane mogą nie być dostępne przy zmianie dostawców usług.
24. Sugeruje, by portal Interoperacyjna Europa – lub portal o podobnych funkcjach – służył jako repozytorium wszystkich usług publicznych świadczonych online w państwach członkowskich UE, w podziale według rodzaju usług i państw członkowskich. Może on stać się kiedyś punktem wyjścia dla każdego obywatela poszukującego informacji na temat dostępu do tych usług online. Byłby to skuteczny sposób gromadzenia informacji na temat kluczowych usług publicznych, które mają być świadczone online do 2030 r.
25. Podkreśla na koniec, że ww. wniosek jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Bruksela, dnia 24 maja 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽⁷⁾ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/pl/policies/europes-digital-decade>

⁽⁸⁾ <https://living-in.eu/>